

magazinE

Friends of Hungary Foundation

Magyarország Barátai Alapítvány

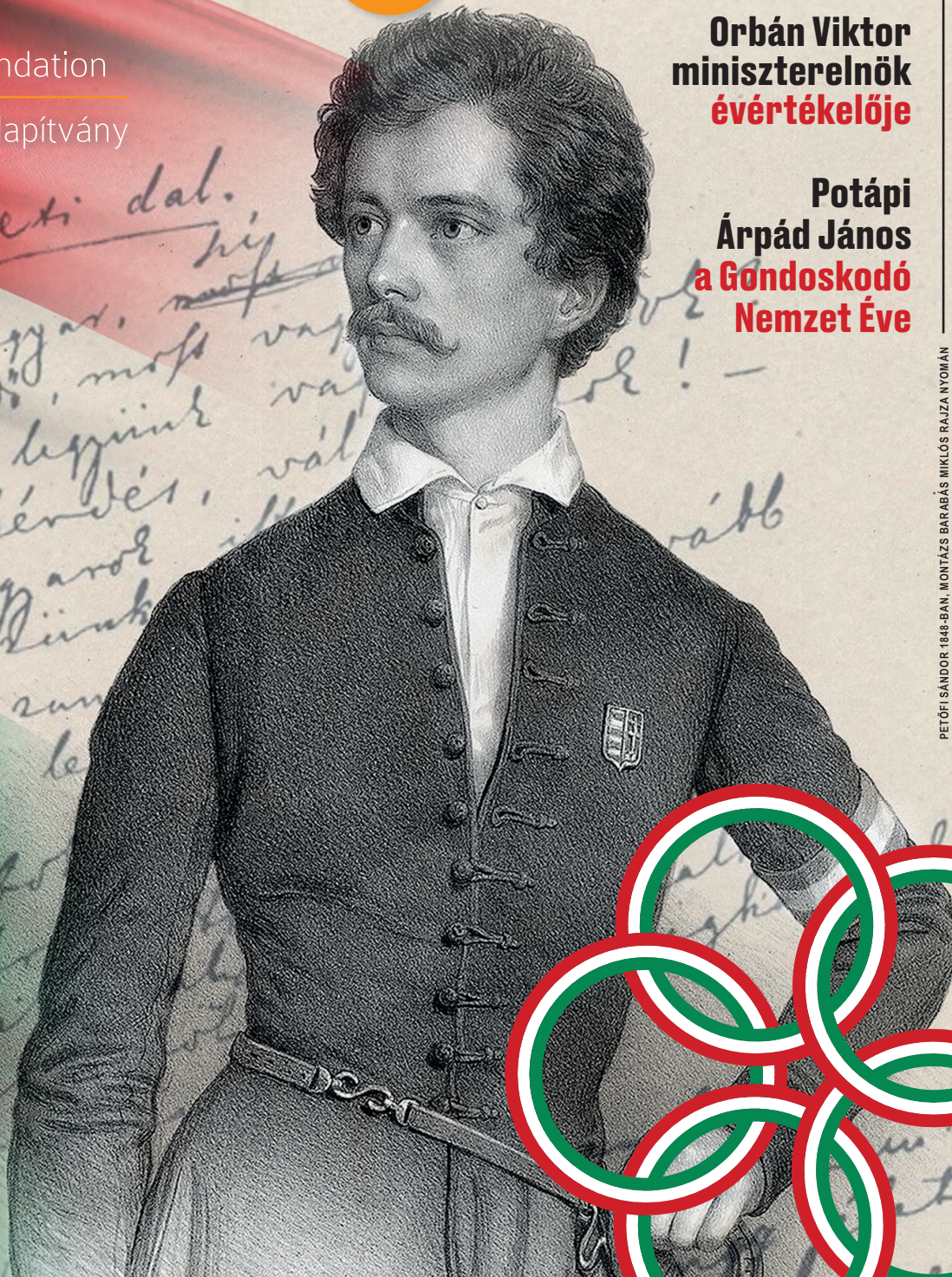
2023. tavasz

XI. évfolyam 1. szám.

itthon-otthon

Orbán Viktor
miniszterelnök
évértékelője

Potápi
Árpád János
a Gondoskodó
Nemzet Éve

PETŐFI 200

Himnusz 200

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

TARTALOM

- **Margó**
Mit hoz 2023? 3
- **Itthon-Otthon**
Béke és biztonság
30 éves a Károli Gáspár Református Egyetem 4
- **Fact-check**
Válságok korában is stabilan 8
- **Sikerés magyarok-magyar sikerek**
120 éve született Neumann János 10
- **Történelem**
Az Elysée-szerződés 12
A Kommunista Terror Áldozatainak Emléknapja 14
- **Múltunk és gyökereink**
200 éve született Petőfi Sándor 16
- **Ünnepekre készülve**
A Szabadság és Feltámadás ünnepe 20
- **Ünnepekre készülve**
A Szabadság és Feltámadás ünnepe 23

MARGÓ

Mit hoz 2023?

Kedves Magyarország Barátai, nehéz, de sikeres évet tudhatunk magunk mögött, úgy is, mint Magyarország Barátai Alapítvány, és mint Magyarország. „*Megérte ezt az évet is, Megérte a magyar haza.*” – írta a márciusi ifjak vezére, Petőfi Sándor¹. 175 évvel ezelőtt, 1848 szabadságharcosai forradalommal küzdöttek a magyar szabadság megszületéséért. Köszönet illeti Magyarországot Barátait, akik napjainkban már békés eszközökkel tudnak, mernek és akarnak is tenni a nemzet és magyarság ügyéért szerte a világban.

Az ünnepeknél maradva, szeretettel köszöntjük Fodor István urat, a Magyarország Barátai Alapítvány kurátorát, az Ericsson Magyarország korábbi elnökét, aki nemrég töltötte be 80. életévét. Szintén szeretettel köszöntjük Pleschinger Gyula urat, a Magyarország Barátai Alapítvány Felügyelő Bizottságának tagját, a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának tagját 70. születésnapja alkalmából. Kívánunk mindkettőjüknek jó egészséget és további sikereket. Alapításunk 12. évében tucatnyi tervünk van, hogy képviseljük az Alapítóink által lefektetett értékeket és prezentáljuk a világban a magyar gazdaság, kultúra, tudomány, sport, művészet sikereit. Fontos célunk szorosabba fűzni kapcsolatainkat partnereinkkel és bővíteni a Magyarország Barátai közösséget. Közösségünk erejére építve tudunk hitelesen hírt adni a magyar közletről, tényeken alapuló, első kézből jövő információkkal hozzájárulni a Magyarországról kialakított képhez.

derülátás és küldetés

A hagyományok ápolása, a diaszpórában élő magyarság összefogása épp úgy feladatunk, mint a megújulás, az ifjú generációk nemzeti öntudatának mélyítése. Sajnos a rossz hírek sem kímélik a világot, több mint egy éve folyik az orosz-ukrán háború. Aggódva figyeljük, és lehetőségeink szerint segítjük a Kárpátaljai magyarokat a háború sújtotta területeken. Szomorú veszteségek érték közösségünket is. Életének 92. évében, elhunyt Paszternák Alfréd világhírű orvosprofesszor, a Magyarország Barátai Alapítvány Alapítója, a magyarság ügyének elkötelezett támogatója. Gyászoljuk Duray Miklós szlovákiai magyar politikust, Alapítványunk értékes tagját, aki 77 éves korában hunyt el. Búcsúzunk Smuk András geológustól, a Magyarország Barátja-díjjal kitüntetett „Europa“-Club elnökétől, aki 75 éves korában távozott. Nyugodjanak békében!

Visszatérve a jó hírekhez, egy különleges program szervezése zajlik. Április 24. tavaly óta az Aranybulla hivatalos emléknapja. Az Alapítványunk által kiadott „*Magyarságunk Decretuma - 800 éves az Aranybulla*” kötet kapcsán, alkotmányos és civilizációs örökségünk hatását szeretnénk vizsgálni napjaink Európájában, egy kisebb konferencia formájában, amelynek részleteiről tájékoztatni fogjuk kedves Olvasóinkat. Folyamatban van Alapítványunk őszi, éves konferenciájának szervezése is, amely a MOBA életének legjobban várt eseménye.

Áldott Húsvétot, derűs napokat kívánok Önöknek szeretetben, a megújuló természet szépséges környezetében!

Bényei Katalin
ügyvezető igazgató

1 Részlet Petőfi Sándor „Újév napján” című költeményéből

Béke és Biztonság

Részletek Orbán Viktor miniszterelnök évértékelő beszédéből

■ Orbán Viktor miniszterelnök évértékelője a Várkert Bazárban

Először Orbán Viktor miniszterelnök évértékelő beszéde „az új évezred küszöbén” a Pesti Vigadóban. Ő vezette be az országértékelő műfaját, az ország helyzetéről szóló év eleji beszámolót, ami akkor még szokatlan volt a magyar politikában. Az első alkalommal ahhoz hasonlította a Miniszterelnök az értékelőt, mint amikor a szülőlk az ajtófélfára húzott vonásokkal mérik gyermekük növekedését. Magyarország Miniszterelnöke mára hagyományt teremtett, 2023-ban a 23. évértékelőjét tartotta február 18.-án szombaton a Várkert Bazárban. (A Covid idején 2021-ben a rendezvény elmaradt.) Beszédében először a Törökországot és Szíriát megrázó földrengés magyar mentőalakulatának hőseit köszöntötte, akik 35 embert szabadítottak ki a romok alól.

„Bajban derül ki, kire lehet számítani, ránk, magyarokra lehet számítani” – mondta.

A jövő szempontjából ma az a legfontosabb kérdés –, folytatta, hogy az európai életben végbemenő hatalmas változások, melyek új szellemi, politikai, gazdasági és katonai feladatokat hoznak elélnk, vajon elveszik vagy meghozzák a magyarok életkedvét. A 2010 utáni időszakot felidézve elmondta „*átváltuk magunkat a 2010-ben elzavart szocialista kormányok itt hagyott törmelék-halmain, a vadkeleti szocializmus romjain*”.

Egymillió ember állt munkába, soha nem dolgoztak ennyien Magyarországon, a magyar gazdaság háromszorosára növekedett, a minimálbér is nagyobb, mint az átlagbér volt a szocialisták alatt. „*A magyar államot újrászerveztük és felépítettünk egy új magyar*

gazdaságot is, amelyben mindenki esélyt kapott, hogy megtalálja a maga számítását.”

A baloldalnak azt kellene megértenie, hogy a győzelemhez nem elég a sok millió dollár és a befolyásos pártfogók. „*A választási győzelmet nem szokták csak úgy utána dobni az embernek, különösen nem a kétharmadost. Amögött munka van, és a munkának eredménye, amit méltányolnak az emberek. A győzelemhez, kedves Barátaim, szív kell, és nem elég a szerencse*”. 2020-ban kitört a koronavírus-járvány. Reménykedtünk, hogy az ország túljut rajta és megérkezik oda, ahova mindig is vágyott. „**S habár az oroszlan meg a bárány nem is költözik majd össze, reméltük, azért a baloldal is megérti végre, hogy ez egy közös haza, és nincsen nekünk másik.**”

2022 volt a rendszerváltás óta eltelt 32 évből a legnehezebb. Február 24-én Oroszország megtámadta Ukrajnát. „Amikor a Nyugat a szankciókkal belépett a háborúba, mindent újra kellett gondolni, a gazdaságpolitikát, honvédelmi és katonapolitikát, a teljes külpolitikát. A háború villanófényében újra meg kellett vizsgálni az összes nagy célt, amelyet 2010-ben, az első kétharmad után a kormány kitűzött. Ezekről nem kell lemondani, sem feladni őket, csak az eszközökön kell változtatni.” „**Marad a külpolitika, továbbra is barátokat akarunk szerezni, és nem ellenségeket. Azt akarjuk, hogy mindenki, Kelet és Nyugat, Észak és Dél érdekelt legyen a magyarok sikerében. Blokkosodás helyett összekapcsolódás. S marad a nemzetegyesítés is, a külhoni magyarok továbbra is számíthatnak ránk, hiszen egy vérből való vagyunk.**”

Marad a családpolitika. Marad a munkaalapú gazdaság. Marad a nyugdíjasokkal kötött megállapodás és vele a tizenharmadik havi nyugdíj, és marad a rezsivédelem is. Folytatjuk az egyetemek és a gazdaság összekapcsolását. A magyar kézbe vett stratégiai ágazatokat, a bankszektort, az energiaszektor, a médiaipart magyar kézben tudjuk tartani, sőt a távközlési és infokommunikációs területet is visszamagyarosítjuk. **Marad** a vidéknek tett ígéret is, „*soha nem látott fejlesztéseket indítunk be*”. **Marad** a keleti országrész felzárkóztatásának terve, a termelő mezőgazdaság mellé felépítjük a feldolgozó mezőgazdaságot, a privatizációval tönkretett magyar élelmiszeripart feltámasztjuk. **Ideje, hogy gazdaságilag és az életszínvonal tekintetében is egyesítsük Hunniát és Pannóniát.** A Győr – Szombathely – Veszprém, ipari övezet mellé beemeljük a Debrecen, Nyíregyháza, Miskolc háromszöget – fogalmazzott.

Ehhez sok energia kell, ezért erőművek és vezetékrendszereket fognak épülni „*akkor is, ha Brüsszel ebben nem hajlandó szerepet vállalni. Majd lesz más. És nem adjuk fel a legmerészebb tervünket sem, hogy a gyermekes családok anyagi helyzete is jobb legyen, mint azoké, akik nem vállalnak gyermeket*.” Ezért minden évben lesznek újabb családsegítő döntések, mint idén is, amikor a gyermeket vállaló nők 30 éves korukig nem fizetnek személyi jövedelemadót.

Kiemelte: **ha 2022 volt a legnehezebb, akkor 2023 lesz a legveszélyesebb év a rendszerváltás óta.** „*A lassan már állandósult migráció mellett két új ellenség, két új veszély leselkedik ránk. Az egyik a háború, a másik az infláció.*”

Arról, hogyan győzzük le a háború veszélyét a következőket mondta a Miniszterelnök

„**Ha Magyarországot meg akarjuk óvni, ha békés életet akarunk magunknak, csak egyetlen választásunk marad: az orosz–ukrán háborúból ki kell maradni.** Ez eddig sem volt egyszerű, és ezután sem lesz az, mert mi a nyugati világ része vagyunk, NATO- és európai uniós tagok, és ott rajtunk kívül mindenki a háború pártján áll, vagy legalábbis úgy tesz, mintha.

Megteheti-e Magyarország, hogy ilyen körülmények között, a szövetségeseinkkel homlokegyenest ellenkező módon a béke pártján maradjon? **Természetesen megtehetjük, hiszen Magyarország egy önálló, szabad és szuverén állam, és a Jóistenen kívül, senkit sem ismerünk el magunk fölött.**

De helyes-e, erkölcsileg rendben lévő-e kimaradnunk a háborúból? Meggyőződésem szerint helyes, sőt egyedül ez a helyes. Oroszország megtámadta Ukrajnát, ezért **az ukrán menekülteket be kell engednünk, és jól tettük, hogy hazánk történetének legnagyobb humanitárius segélyakciójával támogatjuk őket.**

De azt is látjuk, hogy az ukrain háborúban nem a jó és a gonosz seregei, hanem két szláv ország csapatai vívnak egymással időben és – egyelőre még – térben is korlátozott háborút. **Ez az ő háborújuk, és nem a miénk.** Magyarország elismeri Ukrajna jogát az önvédelemhez, hogy a külső támadással szemben harcoljon, de semmilyen szempontból, erkölcsi szempontból sem lenne helyes, ha Ukrajna érdekeit Magyarország érdekei elé helyeznénk. A baloldal Magyarországon is a háború pártján áll: fegyvert szállítana, magára vállalná a háború pénzügyi terheit, és megszakítaná a kapcsolatot Oroszországgal.

Mi ezt nem tesszük. Mi nem szállítunk fegyvert. Ukrajna humanitárius támogatása számunkra nem jelenti az orosz kapcsolataink felszámolását sem, mert ez ellentétes lenne a nemzeti érdekeinkkel, amit jogunk van saját magunknak meghatározni. Ezért nem járulunk hozzá, hogy gáz-, olaj- vagy atomipari szankciókat vezessenek be, amelyek tönkreteszik Magyarországot. A nemzeti konzultációból tudjuk, hogy ebben nemzeti egység van. A magyar kormány nem tartja életszerűnek azt a feltételezést, hogy Oroszország fenyegetné Magyarország vagy Európa biztonságát. Ez legfeljebb az atomfegyverekre igaz, de azok bevetésének kockázatát az ukrán háború nem csökkenti, hanem növeli. A hagyományos hadviselés tekintetében az ukrán háború éppen azt mutatta meg, hogy Oroszországnak semmi esélye sem lenne a NATO ellen. Miközben a mi békepárti és a többiek háborúpárti álláspontja a különbségeket hozza felszínre, elhomályosodik az a tény, hogy a stratégiai célok tekintetében teljes egyetértésben vagyunk.

■ Orbán Viktor Magyarország miniszterelnöke és Volodimir Zelenszkij ukrán miniszterelnök az EU-csúcson Brüsszelben, 2023. február 9.

Azt akarjuk, hogy Oroszország ne jelentsen fenyegetést Európára, és legyen Oroszország és Magyarország között kellően széles és mély terület, egy szuverén Ukrajna. A különbség az eszközökben van; a háborúpártiak szerint ezt Oroszország legyőzésével lehet elérni, szerintünk pedig azonnali tűzszünettel és tárgyalásokkal. **Életeket csak tűzszünettel lehet megmenteni.**

Majd leszögezte, a NATO-tagság létfontosságú Magyarország számára. A NATO katonai, védelmi szövetség, de nem háborús szövetség, nem háborús koalíció. **„A NATO-tagság a közös védekezésen túl semmilyen köteleességet nem jelent, és a tagállamok nem is várhatják el egymástól, hogy valamiféle közös hadicél érdekében együtt támadjanak meg egy harmadik országot.”** Mi itt élünk, és a háború a szomszéd ország földjén zajlik. Brüsszeliták még nem adták életüket ebben a háborúban, de magyarok már adták.

Európa a háborúba sodródás perceit éli. Sőt, valójában már közvetett háborúban áll Oroszországgal. A Miniszterelnök kiemelte, történhetett volna másképp, példákat hozva 2008-ból, illetve 2014-ből, amikor a Nyugat harc helyett a tárgyalást választotta. „Egy évvel ezelőtt a Nyugat másképpen döntött.

Ami történt, egy újabb érv a brüsszeli szuperálam ellen és az erős nemzetállamok mellett. Amikor a tagállamok döntöttek, béke lett; amikor a birodalmi központ döntött, akkor háború.”

Egy évvel ezelőtt még nem voltunk egyedül a béketáborban. Ott voltak például a németek, akik nem szállítottak fegyvert, csak sisakokat. De a németek együtt fordultak a többiekkel, illetve a többiek együtt fordultak a németekkel. „Maradtunk hát ketten: Magyarország és a Vatikán. A társaságra nem lehet panaszkodni, de komoly következményekkel kell számolnunk.”

„Őszintén szembe kell nézni azzal, hogy a háború egyre vadabb és kegyetlenebb lesz, ezért jobb, ha felkészülünk, hogy a velünk szembeni hangnem is egyre durvább és kíméletlenebb lesz.” – de állni fogjuk a sarat, fogalmazott a Miniszterelnök. 2024-ben az Egyesült Államokban választás lesz, **„republikánus barátaink duzzadó izmokkal készülnek a visszatérésre, azt is várom, hogy a demokrácia Európában is megmutatja az erejét, a közvélemény egyre inkább békepárti lesz, tűzszünetet, béketárgyalásokat, több józanságot követel és ha kell, új kormányokat választ majd. Nem lesz éppen sétagalopp, de a simább és kényelmesebb utak mind a háborúba vezetnek.”**

„Béke akkor lesz, ha az amerikaiak és az oroszok tárgyalnak egymással. Ez elkerülhetetlenül be fog következni, de minél később, annál nagyobb árat fizetünk érte mindannyian.”

A magyar kormány szerint a további harc nem a győzelmet és nem a békét hozza el, hanem további száz- ezrek halálát, kiszélesedő konfliktust, évekig tartó háborút, pusztítást és a világháború veszélyét. **„Maradjunk hát mi, magyarok a béke mellett, de a honvédelmi miniszter azért tartsa szárazon a puszkaport.”**

„Miért van egész Európában infláció? A bajt Brüsszel szabadította ránk az energiahordozókra kivetett szankciókkal. A betegség neve szankciós infláció, a vírus pedig a brüsszeli szankció. A szankciók a brüsszeli háborús politika fegyverei. Oroszországot célozták meg, de Európát találták el.”

A teljes beszéd elérhető:

<https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-evertekelo-beszede-2023-02-18/>

https://www.youtube.com/watch?v=HNu1kDGeTKg&ab_channel=Orb%C3%A1nViktor

Kapcsolódó tartalmak:

<https://hungarytoday.hu/viktor-orban-holds-state-of-the-nation-address/>

<https://ungarnheute.hu/news/viktor-orban-hielt-eine-rede-zur-lage-der-nation-78712/>

A földgáz ára sokszorosára emelkedett, augusztus végén rekord magasságot, 350 eurós szintet ért el. A gázárak emelkedése az áram árának emelkedésével is együtt jár, az előállítás módjától függetlenül. A megugró energiaárak minden termék árát felemelik. **„Ráadásul kiderült, hogy nem forrásokat vontunk el Oroszországtól, hanem több pénzt adtunk nekik.”** „2022 olyan év volt, ami kettétörhette volna a magyar gazdaság gerincét, mégis februárban minden eddiginél magasabb a foglalkoztatás, rekordnagyságú a devizatartalék és a forint is megnyugodott. A fájdalmasan magas infláció mellett és ellenére 2022-ben a magyar gazdaság három rekordot döntött meg egyszerre. **Mesterhármás. Soha ilyen sokan nem dolgoztak még Magyarországon. Rekordot döntött a kivitelünk, és soha ennyi befektetés nem történt Magyarországon, mint 2022-ben.”**

A Miniszterelnök ígéretet tett, hogy **„az év végéig egyszámjegyre gyaluljuk az inflációt”**. Beszéde zárásaként kitért a pedofília súlyos ügyére, amelyre nincs bocsánat. **„A gyerek szent és sérthetetlen. A felnőtteknek meg az a dolguk, hogy a gyerekeket bármi áron megvédjék. Ez itt Magyarország! És itt kell lennie Európa legszigorúbb gyermekvédelmi rendszerének! Számítok Önökre, számítunk minden jóérzésű magyar emberre, hogy ezt a munkát 2023-ban egyszer és mindenkorra, közösen, el tudjuk végezni!”** A Jóisten mindannyiunk fölött, Magyarország mindenek előtt! **Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok! ■**

A gondoskodó nemzet éve

Megerősíti a Kormány a közösségeket

2023
A
GONDOSKODÓ
NEMZET
ÉVE

Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára jelentette be, hogy a hazai nemzetpolitikában 2023 a gondoskodó nemzet éve lesz. A tematikus év keretében tovább folytatják, valamint új elemekkel bővítik a programokat, amelyek a közösségi együttműködés erősítését célozzák. Az Államtitkár, aki egyben Bonyhád és Dombóvár térségének országgyűlési képviselője arról is beszélt, hogy idén sem feledkeznek meg a családokról, továbbra is minden anyasági támogatást igénylő családot babacsomaggal ajándékoznak meg, erősítik a gyermek-egészségügyi szakemberek hálózatát, valamint újraindítják a **„Miénk a városunk”** nevű játékot, amelynek során 6–10 éves gyermekek a közösségükért versenyezhetnek. 2023-ban is támogatják a külföldi pedagógusok együttműködését, szakmai továbbképzését, valamint a gyerekek táboroztatását.

Az Államtitkár kiemelte: **„Az elmúlt évtizedben nemzeti közösségünk erősebbé vált. Közösségeink ereje pedig abban rejlik, hogy számíthatunk egymásra. Mi sem mutatja ezt jobban, mint az, hogy egységben mozdultunk meg az orosz-ukrán háború kitörésekor kárpátaljai nemzetársainkért.”**

Folytatódik a **„Határtalanul”** program, amely az idei évtől új, a külföldi magyar régiókhoz kapcsolódó **Határtalanul barangoló** című online tananyaggal bővül. Célja, hogy segítse a Kárpát-medence fiataljait egymás és közvetlen környezetük hagyományainak, történelmének, kultúrájának megismerésében. Megújítják a vállalkozói mentorprogramot, hogy a Kárpát-medence tapasztalt nagyvállalkozói egymás, és a kezdő vállalkozók segítségére lehessenek.

Potápi Árpád János hangsúlyozta, az év során több felhívással is készül a nemzetpolitikai államtitkárság, amelyek keretében szeretnénk megmutatni nemzetünk tagjainak cselekvő gondoskodását.

Orbán Viktor miniszterelnök kezdeményezésére átalakítják a **„Szülőföldön magyarul”** programot, a program keretében nyújtott támogatást pedig megdöbbszörözik. **Ez a nemzetpolitika egyik legátfogóbb, több évtizede működő támogatási programja (közismert nevén oktatási-nevelési támogatás), amellyel a Magyar Kormány 2003 óta mond köszönetet azoknak a külföldi magyar családoknak, akik gyermeküket magyar oktatási intézménybe íratják.** **„Első intézkedésként az orosz-ukrán háború negatív hatásait elszenvető, de szívósan kitartó kárpátaljai magyar családokat**

szeretnénk kiemelten támogatni. Ezért a kárpátaljai magyar óvodások, iskolások és egyetemisták januárban egyszeri, megemelt támogatásban részesültek.” – mondta Potápi Árpád János.

„Továbbra is úgy véljük, hogy az anyanyelvi oktatás a nemzeti közösség megmaradásának egyik legfontosabb pillére. Bizunk abban, hogy Ukrajna a nemzetközi kötelezettségvállalásainak megfelelően mielőbb helyreállítja a kárpátaljai magyarság oktatási és nyelvi jogait.”

Az Államtitkár kiemelte: **„Az elhúzódozó háborús hónapok után sem feledkezünk meg azokról, akik kitartanak és helytállnak. Mert a magyar összetartó és gondoskodó nemzet!” ■**

■ Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár

Kapcsolódó linkek:

https://www.youtube.com/watch?v=cGvM-4VaR0GI&ab_channel=karpatinua

Miénk a város játék: <https://szmpsz.sk/mienk-a-varos-jatek/>

Határtalanul program: <https://hatartalanul.net/>

30 éves a Károli Gáspár Református Egyetem

■ Jubileumi ünnepség a Magyar Tudományos Akadémián

A Károli Gáspár Református Egyetem a nagy múltú református kollégiumok hagyományait folytatva végzi nevelői, oktatói szolgálatát, immáron harminc éve. Február 24-én, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében **Hit és Tudomány** címmel vette kezdetét a jubileumi programsorozat, amely október elsején zárul. A nyitóünnepség dátuma a Magyarországi Református Egyház Zsinatának 1993. február 24-i ülésére utal, ahol döntés született az Egyetem létrehozásáról, a záróünnepség pedig az Országgyűlés 1993. október elseji ülésére, amelyen elfogadta az Egyetem megalapítását kodifikáló előterjesztést.

Az alapításában döntő szerepe volt Dr. Hegedűs Lóránt református lelkésznek, a Dunamelléki Egyházkerület akkori püspökének. Az Egyetem széleskörű összefogásnak és szakmai támogatásnak köszönhetően született meg, az egyetemi rangú Teológiai Akadémiára építve és a Nagykőrösön működő

Tanítóképző Főiskolai Karral összekapcsolva, majd a Bölcsészettudományi Karral kiegészülve. Az intézmény első rektora Benda Kálmán akadémikus, Széchenyi-díjas történész, a Dunamelléki Egyházkerület egykori levéltárosa volt, aki 1993. október 11-én a Ráday Kollégium dísztermében tartotta az első tanévnyitót.

A 30 éves jubileumi nyitóünnepségen a Magyarországi Református Egyház és az Egyetem közös rendezvényén, **Molnár János** tiszántúli főgondnok, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának presbiteri elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Beszédében elmondta: „Az egyetem alapítóinak szándéka szerint olyan, hitében és református identitásában erős, kiművelt emberfőket kell adni a nemzetnek, akik tudják, hogy Istentől rendelt küldetésük van.” **Balla Péter** hitéleti rektor-helyettes imádsággal szolgált, Pál levele a Filippiekhez 4. fejezetének néhány versével szólt a közösséghez. Majd **Vékás Lajos** jogászprofesszor, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi alelnöke mondott beszédet. **Balog Zoltán** Dunamelléki püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke kiemelte a hit és tudás összefüggését hangsúlyozva, csak a hitben fogant döntések maradandók.

Trócsányi László rektor köszöntőjében a kapott örökségről, küldetésükről és társadalmi felelősségükről szólt. **Az egyetem feladata, hogy szilárd értékrendet, útmutatást adjon hallgatóinak, önállóan gondolkodó értelmiségieket képezzen, akik a megszerzett tudást a jóérett végzett szolgálatra használják fel.**

■ Prof. Dr. Trócsányi László rektor

„Figyelj arra a szolgálatra, amely osztályrészed lett az Úrban, hogy azt betöltsd” – zárta beszédét.

■ Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter a MOBA elnöke

Vizi E. Szilveszter, a Magyarország Barátai Alapítvány elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke, a Szent István-rend kintetettje, *fides et ratio*, a hit és tudomány kapcsolatát, a természettudományos gondolkodás és a hit összefüggéseit világította meg a „Hogyan jutott el az emberi gondolkodás az Isten nélküli világképhez” című előadásában.

A célhoz, az igazság megszerzéséhez két út vezet: a hit, bizalom, illetve a másik út a természettudományos gondolkodás – mondta. A tudományos világ paradoxona, hogy a megismerés eszközéről, a fejlődés csúcáról, az emberi agyról, rendkívül keveset tudunk. Az Isten által teremtett világ ugyanakkor lehetőséget ad, hogy feltárjuk és tanulmányozzuk. Professzor úr végig vezetve a tudomány elterjedésének rendszerét az évszázadokon, Kálvin Intitütio-ja I. könyvének ötödik fejezetét idézte, *(A keresztyén vallás rendszere 1559) „Isten ismerete a világ teremtéséből és állandó igazgatásából kiténik (...) Végtelen nagy számmal vannak a földön, mint az égen a bizonyítékok, melyek Isten csodálatos bölcsességéről szólnak; (...) a csillagásztan, orvostan és az egész fizika. (...) Mindazonáltal az ezekben való jártaság sem akadályoz meg senkit abban, hogy hatalmas remekművet ne lásson Isten alkotásaiban, ami őt az alkotó iránt való csodálatra ragadja.”* A tudomány és technika gyors fejlődésével mindenki számára hozzáférhetővé válik a tudást, ami által az ember lassan Istennek képzeli magát.

Társadalmi felelősség egy ilyen világban, az ész trónfosztásának, a gondolkodás gyarmatosításának a korában tanítani. A szeretet születése óta eltelt kétezer év, a „fejlődés” mára háborút eredményez, a boldogság megvásárolható, az erkölcs hiánya a legnagyobb gond. **Quo vadis homo sapiens?** Lehet-e Istenhite az embernek? Professzor úr egyértelmű válasza: igen, lehet – amiben jelentős szerepe van a kis közösségnek, a családnak, gyülekezeteknek, egyetemeknek, hogy átörökítsék a hit élményét. A tudós felelőssége kapcsán egy szép hasonlattal élt: „a tudós, a tudás egy gömb, minél több tudást próbálunk megszerezni, a gömb annál nagyobb lesz. A felszíne viszont mindig az ismeretlennel, az Isten-séggel találkozik. Azáltal, hogy a tudós rádöbben a

saját kicsinységére, és a megismerhető világ nagyságára, felismeri, milyen nagy szüksége van a hitre, a bizalomra ahhoz, hogy legalább a világ részizságait megismerhesse.”

Párhuzamot vont a Kálvin idézet és Albert Einstein gondolata között: „a természet törvényszerűségében olyan mindent felülmúló értelem nyilvánul meg, hogy ahhoz képest minden értelmes emberi gondolkodás, vagy alkotás annak csak halvány visszfénye”. Nem véletlen, hogy a természettudományok képviselői ekképp gondolkodnak. Óriási a felelőssége az egyetemeknek, hogy a világ jelen problémái közepette megpróbáljon olyan értelmiséget, transmitter, ügyvivőt kinevelni, amely a tízparancsolat erkölcsisége mellett, az igaz emberi tulajdonságot is megjeleníti; az egymás iránti szeretetet – zárta beszédét Professzor úr.

Ádám Veronika, Széchenyi-díjas orvosprofesszor, az MTA rendes tagja előadását azzal kezdte, egyetért, hogy a ma emberének elfordulása a hittől összefügg a tudomány 17. században kezdődött fejlődésével, és szoros következménye a 20. század technikai fejlődésének. De vajon indokolt-e, amit a magukat új ateistáknak nevező tudósok hirdetnek, hogy a tudomány elégséges a világ megismeréséhez, Istenre nincs szükség.

A rendezvény az alábbi linken megtekinthető:

https://www.youtube.com/watch?v=gSbP7CRSySI&embeds_euri=https%3A%2F%2Fhungarytoday.hu%2F&feature=emb_imp_woyt&ab_channel=K%3A1roliG%3A1sp%3A1rReform%3A1tusEgyetem

Kapcsolódó linkek:

https://hungarytoday.hu/karoli-gaspar-reformed-university-celebrating-its-30th-birthday/?fbclid=IwAR-3RYTBFr3XfmyOakP3d0EP1GKI2y6Ov3I0y3GYbzEjLgGv7j_xk8XsASdw

Képgaléria: <http://www.kre.hu/portal/index.php/component/phocagallery/category/84-karoli-30-mta-20230224>

■ Prof. Dr. Ádám Veronika

Igaz-e, hogy a világról feltehető összes kérdést a tudomány tudja megválaszolni? Sok tudós, ahogy Ő maga is, ezt másképp gondolja. Mondandójának konklúziója: **a tudomány nem szolgált alapot a természetfeletti megkérdőjelezésre, és minden kihívás ellenére a tudomány és a hit nem állnak szemben egymással. Csak a hit és tudomány közötti harmónia ad esélyt ad arra, hogy mi magunk is harmóniában éljünk Istennel, a teremtett világgal és önmagunkkal.**

Az emlékünnepeken felszólalt **Szabó András**, a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar professzor emeritusa. Beszédében említést tett Apáczai Csere Jánosról, aki már 1678-ban leírt egy teljes református egyetemet, ami a történelem viszontagságai miatt nem valósulhatott meg. Majd **Karasszon István**, a Hittudományi Kar egyetemi tanára és **Pap Ferenc**, a Pedagógiai Kar dékánja tartott előadást. Az ünnepi rendezvényt néhai Hegedűs Lóránt püspök lányának, **Mészárosné Hegedűs Zsuzsannának** az énekszolgálatára zárta, zongorán kísért **Hoppál Péter** egyházenész, karnagy. ■

Fact-check

Válságok korában is stabilan

A fenti címmel tartott előadást Varga Mihály pénzügyminiszter 2023. március 2-án a Batthyány Lajos Alapítvány és a Fiatalok Batthyány Köre által szervezett pódiumbeszélgetésen. Az alábbiakban az ott elhangzottakból, illetve további évindító előadásából válogattunk a tények rovatakba.

A Magyar Kormány várakozásai szerint az idén **1,5 százalékkal nő a magyar gazdaság teljesítménye** – jelentette ki Varga Mihály, aki az egyik legrégebbi kormánytag (az első Orbán-kormány óta)¹ és kulcsminiszter. Tárcáján nemcsak az ország pénzügyi stabilitása múlik, hanem nagymértékben az ország megbízhatósága és versenyképessége a világban.

Az államháztartás hiánya a tavalyi 6,1 százalékról 3,9 százalékra mérséklődik az idén, az infláció pedig az év végére 9,2 százalékosra csökken. Ezzel egy időben a GDP-arányos államadósság a 2022-es 72,9 százalékról 69,7 százalékra apad. A kormány legfőbb céljai között szerepel az infláció elleni harc mellett, a magyar gazdaság növekedési pályán tartása, a foglalkoztatás magas arányának megtartása, és az országgal szemben fennálló kockázatok csökkentése – közölte a Pénzügyminiszter. A politikus emlékeztetett, hogy 2010-ben még a világ tíz legkockázatosabb országa között tartották számon Magyarországot, **2019-re pedig az Európai Unió leggyorsabban fejlődő gazdaságává vált.**

■ Dr. Kovács Zoltán és Dr. Varga Mihály a Bold truth podcastban

Ugyanakkor Magyarország úgy tudta megőrizni az elmúlt időszakban a gazdasági növekedését, hogy az unió tagállamaival ellentétben még nem kapta meg a pandémia utáni helyreállítási program forrásait. Vagyis az Európai Bizottság a források visszatartásával és a minimumadó bevezetésére irányuló törekvésekkel is akadályozza a magyar gazdaság versenyképességének javítását.

Az infláció növekedése a pandémiát követő keresletnövekedéssel, az orosz-ukrán háború kitörése nyomán megugró energiaárakkal és az elhibázott uniós szankciókkal magyarázható. Ugyanakkor az idén az exportpiacok kezdenek helyreállni, az energiaárak csökkenése várható,

így **az év végére egyszámjegyre csökkenhet a pénzromlás mértéke is.** – mondta Varga Mihály. A misszióvezetők konferenciáján tartott előadásán hangsúlyozta, a Magyar Kormány:

- támogatja a munkahelyek megőrzését,
- fenntartja a családbarát politikát,
- a rezsvédelmet a háztartásoknak és kisvállalkozóknak, és
- a nyugdíjak értékének megőrzését.

Varga Mihály pénzügyminiszter öt pontban foglalta össze a tényeket a magyar bankrendszer stabilitásával kapcsolatban, kiemelve, az amerikai bankcsőd nem érinti a hazai bankrendszert, amelynek a működése most sokkal megbízhatóbb, mint a 2008-as válságidőszakban volt.

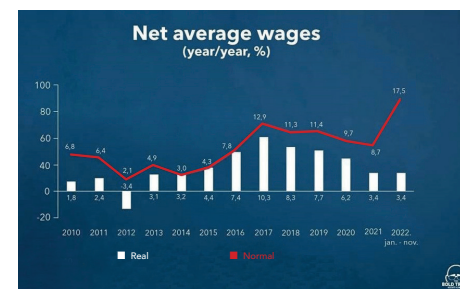
FOTÓ | DR. VARGA MIHÁLY HIVATALOS FB OLDALA |

¹ Varga Mihály (Karcag, 1965. január 26. –) magyar közgazdász, politikus. 1990-től (rövid megszakítással) a Fidesz országgyűlési képviselője. 1994–2003 között, valamint 2005-től 2013-ig a Fidesz egyik alelnöke. 1998–2001 között a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára, majd 2002-ig pénzügyminiszter. A második Orbán-kormányban 2010 és 2012 között a Miniszterelnökséget vezető államtitkár, majd a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel való kapcsolattartásért felelős tárca nélküli miniszter. /folytatás a következő oldalon/

A magyar bankrendszer:

1. az európai tőkeegyelelési mutatót kétszeresen túlteljesíti;
2. jövedelmezősége másfélszerese az Európai Unió átlagának;
3. nemteljesítő portfóliója a háborús válság ellenére is alacsony, 3,4 százalékos;
4. finanszírozása stabil, a hitel/betét mutatója kedvezőbb az uniós átlagnál;
5. jelentős tartalékokkal rendelkezik, likviditás fedezeti rátája közel kétszerese a szabályozói minimumnak.

A magyar bankrendszer tehát a romló nemzetközi környezetben is erős és működőképes, ezt a hitelminősítők is megerősítették a legutóbbi értékeléseikben – összegezte a Pénzügyminiszter.

■ Netto átlag jövedelmek alakulása Magyarországon /Képernyőfotó: Bold truth podcast/

Külön ajánljuk olvasóink figyelmébe „**Bold truth about Hungary**” című műsort, Dr. Kovács Zoltán, a Miniszterelnöki Kabinetiroda nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkárának podcastját, amelynek idei harmadik számában Dr. Varga Mihály pénzügyminiszterrel beszélgetett ■ https://www.youtube.com/watch?v=z9tN9-mZYyA&ab_channel=AboutHungary

¹ 2013 márciusától 2018-ig nemzetgazdasági miniszter, 2018-tól pénzügyminiszter, 2018–2022 között miniszterelnök-helyettes. A 2020-as Befolyás-barométer szerint ő Magyarország 6. legbefolyásosabb személye.

A podcastban a Pénzügyminiszter egyebek mellett ismertette azt a modellt, amelyet a Magyar Kormány követ, a célokat, amelyeket – a magyar gazdaság teljesítményéből kiindulva –, kiemeltnek tekintenek a gazdaságpolitikában:

■ **munkahelyek védelme és számának növekedése**, további lehetőség biztosítása azoknak, akik nem tudnak elhelyeztetni, vagy szeretnének változtatni, előre lépni.

■ Adópolitika: a hagyományos, polgári, konzervatív felfogás szerint azt gondoljuk –, mondta a Miniszter, hogy **az alacsony adók versenyképesebbé teszik a vállalatokat**, a megtakarításukat fel tudják használni beruházásra, bérfejlesztésre. Az alacsony adók jók a magánszemélyeknek is, egyéneknek, családoknak; a náluk képződött jövedelmet a jólétük növelésére tudják fordítani.

■ Mindig **célzott és hatékonyságnövelő beruházásokra** törekszünk, kis ország lévén a lehetőségeinket maximálisan kell kihasználni. Ha a forrásokat optimálisabban tudjuk elkölteni részben a korábbi időszakhoz, részben a versenytársainkhoz képest, akkor ezek a beruházások és fejlesztések versenyképességet és hatékonyságot növelnek, munkahelyeket teremtenek és a gazdaság egészét teszik jobbá. **Ha visszatekintünk az elmúlt 13 évre, akkor ez a modell sikeres és eredményes volt.**

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara évnnyitó eseményén tartott beszédében Orbán Viktor miniszterelnök kiemelte, a 2022–2026 között működő kormány fókuszja a gazdaságon van, a kormány szerkezete is ezt mutatja.

A világ országainak rangsorában lakosságszám tekintetében Magyarország a 94. helyen áll, az export-világranglistán a 34. helyen van.

A tavalyi 142 milliárd eurós kivitel 19 százalékkal magasabb, mint az egy évvel korábbi volt, vagyis egy nagyon nehéz évben, 2022-ben az export 19 százalékkal nőtt.

Ezzel Magyarország a világ 15. legnyitottabb gazdasága, ennek minden kockázatával és minden lehetőségével. Zajlik a monetáris és a fiskális politika összehangolása. Ha az inflációval szembeni kormányzati politika sikeres lesz, amelynek az első jelei a februári számokban már látszanak, és ezek egy hosszabb távú tendencia első jelei, **„akkor nyilvánvalóan könnyebb lesz összehangolni egy csökkenő infláció mellett az infláció kezelésére kidolgozott jegybanki eszközöket a kormányzati eszközökkel. Szeretném megnyugtatni Önöket, hogy ez az összehangoltsága a magyar gazdaságpolitikának, ami az eddigi sikereknek szerintem fontos eleme volt, megmarad a következő időszakban is.”** – mondta Orbán Viktor miniszterelnök.

■ Kormányülés a Karmelitában

Kapcsolódó tartalmak:

<https://kormany.hu/beszedekek-interjuk/miniszterelnok/orban-viktor-beszede-a-magyar-kereskedelmi-es-iparkamara-gazdasagi-egyenito-esemenyen-20230309>
<https://abouthungary.hu/tags/the-bold-truth-about-hungary>

FOTÓ | DR. VARGA MIHÁLY HIVATALOS FB OLDALA |

A számítógép az egész emberiségé

120 éve született Neumann János

FOTÓ | THE FAMOUS PEOPLE |

■ A gyermek Neumann János

„Neumann, Wigner mars ki a Városligetbe!” Nem, ez még nem az az időszak, amikor kollégáik Amerikában Marslakóknak nevezték őket. Az anekdota szerint ezt még diákkorukban mondta kiváló matematika tanárunk **Rátz László Budapesten, a Fasori Gimnáziumban**. Mindketten rendkívül tehetségesek voltak, pillanatok alatt megoldották a legnehezebb matematika feladatokat is, ezért tanárunk inkább levegőzni küldte őket. Mindketten világhírűvé váltak, Wigner Jenőt az atomreaktor, Neumann Jánost a számítógép atyjaként tartjuk számon. Legendás nemzedéküket olyan tudósok fémjelezték, mint Szilárd Leó, Teller Ede, Kármán Tódor, Gábor Dénes, hogy csak néhányat említsünk.

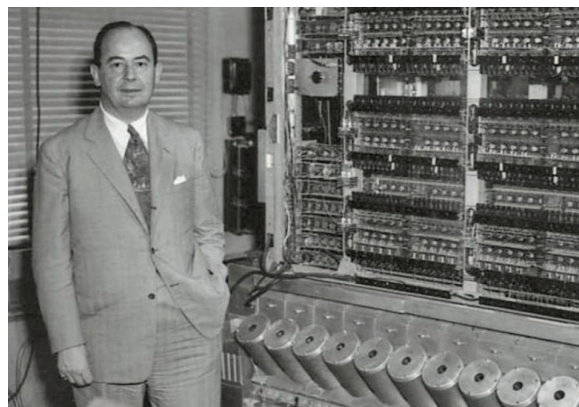
Neumann János Budapesten, a Lipótvárosban született 1903-ban. Édesapja Neumann Miksa ügyvéd, a Magyar Jelzálog- és Hitelbank igazgatója volt. 1913-ban I. Ferenc József császár magyar nemességét, valamint a „Margittai” előnevet adományozta neki, így lett fia Margittai Neumann János, amit később külföldi tartózkodása idején Johann von Neumannként használt.

A szülői ház pezsgő szellemi életének köszönhetően már gyermekként hazai és külföldi művészekkel, tudósokkal, professzorokkal találkozott. Két öccsével nevelőktől tanulta a francia és német nyelvet, de a latint és az ógörögöt is korán elsajátította. Képességei meghaladták kortársait, fotográfikus emlékezőtehetsége és fejszámoló képessége felnőttkorára védjegyévé vált. A legenda szerint munkája során a korai elektronikus számológépek számításait fejben ellenőrizte, a gépekkel azonos sebességgel.

Egyetemi éveit Berlinben Fritz Habernél kémiát, Albert Einsteinnél statisztikus mechanikát és Erhardt Schmidtnél matematikát hallgatott. 1925-ben apja kívánságára a Zürichi Műszaki Egyetemen vegyészmérnöki diplomáját szerzett, majd egy évvel később summa cum laude matematikai doktorátust a budapesti tudományegyetemen. 1927-től a berlini egyetem, egy évvel később a hamburgi egyetemen tanított matematikát. 1928-as cikkében fogalmazta meg és igazolta **játékelmélet, amelyet később a közgazdaságban és a hadistratégiában is hasznosítottak**. Eredményét Oskar Morgensternnel

közösen megjelent könyvükben általánosították, bevezették a kooperatív játékokat és az úgynevezett **Neumann–Morgenstern féle hasznosságfüggvényt**.

Neumann a **kvantummechanika matematikai megalapozásával új világot nyitott**, amit később munkássága legfontosabb részének tartott. Híressé vált mondása szerint **„A matematikában az ember a dolgokat nem megérti, hanem megszokja”**. 1930-ban az amerikai Princeton Egyetem meghívására családjával az Egyesült Államokba költözött. 1933-ban ő lett az Institute for Advanced Study (IAS) legfiatalabb matematikaprofesszora, ahol haláláig dolgozott. Ezen időszak alatt építette Hermann H. Goldstin főhadnaggyal közösen az első számítógépet, amelynek működéséhez az emberi agy feladatmegoldásának mintájára alkotott algoritmust. Neumann azonban megitöltötte elméletének szabadalmi védelmét, mondván: **„A számítógép nem egy vagy több ember tulajdona, hanem az egész emberiségé.”**

■ Neumann János a számítógép előtt

FOTÓ FORRÁSA | WIKIPÉDIA |

■ Neumann János, felesége Dán Klára és kutyájuk Inverz

1935-ben feleségétől Kövesi Mariettától megszületett lánya Marina (*asszony néven von Neumann Whitman*), aki később híres közgazdász lett. 1937-ben Neumann már amerikai állampolgár volt, amikor elvált a feleségétől. 1938-ban vette feleségül Dán Klárát, a világ első számítógép programozójának egyikét, aki Neumann gépeire is írt programokat. Kutyájukat kellő humorral *Inverznek* nevezték el, ami a matematikában valamely függvény, vagy leképezés fordítottját jelenti.

A II. világháború idején Neumann bekapcsolódott a haditechnikai kutatásokba. Tanácsadó volt Los Alamosban, ahol **részt vett az első atombomba megépítésével kapcsolatos titkos programban**. 1944-ben a Pennsylvaniai Egyetemen meghatározó szerepe volt az első elektronikus, digitális számítógép, az ENIAC (*Electronic Numerical Integrator and Computer*) megépítésében. A Manhattan-terv keretén belül numerikus számításokat kellett végeznie, amihez nem talált megfelelő gépet, ezért építettek egyet. 1945-ben az ENIAC utódjának az EDVAC-nak (*Electronic Discrete Variable Automatic Computer*) az eredményeit egy jelentésben összegezte, majd nagy sebességű elektronikus számítógép fejlesztésére irányuló programot kezdeményezett. A háború után Dwight D. Eisenhower amerikai elnök stratégiai tanácsadója volt.

1951–54 között az Amerikai Matematikai Társaság elnöke, 1955-től az öttagú Atomenergiai Bizottság tagja, ami a legmagasabb kormány megbízás volt egy tudós számára.

Neumann korának egyik legnagyobb lángelméje volt, aki a világ valamennyi számítógép-tervezőjének utat mutatott. Többnyire matematikusként tartjuk számon, de eredményei a közgazdaságtan, meteorológia, fizika és számítástechnika területén is meghatározóak voltak. Csak azért nem kapott Nobel-díjat, mert közgazdaságtanból akkor még nem létezett, matematikából és számítástechnikából pedig ma sincs Nobel-díj. 1956-ban az atomenergetikai kutatások terén elért nemzetközi jelentőségű eredményeiért megkapta az **Enrico Fermi-díjat**. Munkásságának és tudományos életművének elismeréseként Eisenhower elnök 1956-ban **Szabadság Éremmel** tüntette ki. Életének utolsó éveiben gyógyíthatatlan betegséggel küzdött, 1957. február 8-án 53 évesen hunyt el Washingtonban. Emlékét az utókor számos formában megőrizte, 1999-ben a Financial Times az évszázad emberének választotta, a század második felét meghatározó informatikai forradalom elindításáért. Nevét a Hold egyik krátere, egy kisbolygó és számos intézmény őrzi.

Magyarországon 1959. január 21-én jelentették be a sajtóban az első magyar elektronikus számítógépet, korabeli szóhasználatlással számológépet, a szobányi méretű M-3-at, amely a Neumann-elvek alapján működött. Ez a nap lett a Magyar Informatika Napja. ■

Kapcsolódó tartalmak:

Neumann János egyik híres cikke:

Can We Survive Technology?

<https://ungarnheute.hu/news/gedenken-an-john-von-neumann-vor-seinem-geburtshaus-in-budapest-53642/>
<https://ungarnheute.hu/news/auf-takt-zum-neumann-gedenkjahr-94144/>
<https://www.urbanlegends.hu/2015/04/a-mars-lako-magyar-tudosok-legendaja/>

Rátz Tanár Úr-életműdíj

Rátz László (1863–1930) a Budapesti Evangélikus Gimnáziumban (*Fasori Gimnázium*) nagy tudású matematika tanára jó érzéssel ismerte fel a tehetségeket és segítette őket fejlődésükben. 2001-ben **Fodor István, a Magyarország Barátai Alapítvány Kurátora, az Ericsson Magyarország korábbi elnök-vezérigazgatója elindított egy folyamatot, a generációkat felnevelő középiskolai tanárok megbecsülése és munkájuk elismerésére érdekében**. Ez lett a **Rátz Tanár Úr-életműdíj**, amelyet Bogsh Erikkel a Richter Gedeon Nyrt. elnök-vezérigazgatójával, és Bojár Gáborral a Graphisoft elnök-vezérigazgatójával együttesen alapított az Ericsson Magyarország. A rangos elismerést évente két-két kiváló matematika, fizika, biológia és kémia tanárnak ítéljük oda. ■ <https://www.ratztanarudij.hu/>

■ Neumann János átveszi Eisenhower elnöktől a Medal of Freedom elnöki kitüntetését

FOTÓ FORRÁSA | WIKIPÉDIA |

Az Élysée-szerződés

Amely megalapozta az európai stabilitást

■ Martonyi János korábbi külügyminiszter és Varga Judit miniszter az ünnepi eseményen

1963. január 22-én Charles de Gaulle francia köztársasági elnök és Konrad Adenauer német kancellár megkötötte az Élysée-szerződést, amely a két nemzet megbékélését és tartós együttműködését célozta. Sok évszázados gyűlölködésnek, háborúskodásnak vetettek véget, ami nemcsak a két nép közötti kiengesztelődés csúcspontja volt, hanem egyúttal kiindulási pont is, amellyel Európa stabilitását megalapozták.

A 60. évforduló alkalmából Dr. Varga Judit igazságügyi és európai ügyekért felelős miniszter beszédet mondott a Habsburg Ottó Alapítvány és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika által szervezett konferenciáján. Miniszter asszony először Habsburg Ottó szavait idézte:

„Aki nem ismeri a múltat, nem ítélni meg a jövőt. A múlt az a talaj, amelyen állunk. Tanítómeszterünk, megmutatja, hogy milyen hibákat nem szabad újra elkövetni és mit kell tenni.”

A 60. évforduló kapcsán három kérdésre kell választ adnunk – mondta a Miniszter –, mit jelentett a szerződés megkötése Európának, milyen értelmezési keretet ad a jelen Európájának és milyen útmutatást hordoz a jövőre nézve.

Adenauer kancellárt idézve „Mindannyian ugyan azon égbolt alatt élünk, de nem mindannyiunk horizontja ugyan az”¹ elmondta, az utókor számára bebizonyosodott, de Gaulle és Adenauer politikai horizontja jóval távolabb esett a kortársaktól, jóval messzebbre láttak előre a jövőbe, ezért bölcs lépéseket tudtak tenni. A megállapodással „együttal a hidegháború viharfellegei alá is sikerült becsempészni az együttműködés lehetőségének reménykeltő sugarait. Ezzel azonban még nem rendeződött sem a megosztott Németország, sem a szétszakított Európa sorsa. **Ehhez további évekre és Helmut Kohl kancellára is szükség volt, aki a magyarok ütötte részből, egy szélesre tárt kaput teremtett, amelyben először a németek, majd az európai népek is egymásra találhattak.**”

Az Élysée-szerződés három legfontosabb tanulsága, amelyet Miniszter asszony megfogalmazott: az európai együttműködés alapja elsősorban a nemzetek közötti kooperáció. Az európai integráció nemzetek közötti alapokról indult, ez garantálta sikerét és ennek kell meghatározónak lennie a jövőben is.

TRAITÉ DE L'ÉLYSÉE
ÉLYSÉE-VERTRAG

60 ANS
JAHRE

Erős nemzetek erős Európájára van szükség.

Az államok közötti rendszeres, magas szintű egyeztetések alapvetően elősegítik a koordinált és sikeres európai együttműködést, a nemzeti és a közös érdekek összhangjának a megteremtését. A kulturális és oktatási együttműködéseknek óriási jelentősége van egymás megértése szempontjából. Amikor gyermekeink, a ma fiatalsága egy nemzetközi, dinamikus környezetben tanulhat, szerezhet tapasztalatokat, az nemcsak a naprakész ismeretek elsajátításának egy módja, de egyben a nemzeti identitások megismerése és kölcsönös tisztelete szempontjából is meghatározó.

Varga Judit kiemelte, mi magyarok 60 évvel később is különösen vágyjuk a békét, hiszen a szomszédunkban háború dúl. Kárpátalján egy 150 ezres magyar kisebbség él, és Magyarországon a nemzettársait féltő anyaországgént is tekint a háborúra. Magyarország a kezdetektől fogva „a béke partján áll és azt valljuk, hogy a vitás kérdéseknek mindenképpen a tárgyalóasztalnál kell eldőlniük”. Kifejezte reményét, hogy lezárul a háború, és ahogy 60 évvel ezelőtt történelmi megbékélésnek lehettünk a tanúi, a nem túl távoli jövőben is létrejöhet egy olyan megoldás, amely Európa keleti végének a békéjét is hosszú évtizedekre biztosítja. **A német-francia együttműködés, tágabb értelemben az Európai Uniót alkotó nemzetek közötti együttműködés a jövőben is a stabil és virágzó Európa záloga lesz.** Az eseményen jelen volt H.E. Claire Legras, Franciaország magyarországi nagykövete és H.E. Julia Gross, Németország magyarországi nagykövete.

A 60 évvel ezelőtti dokumentum eredetileg nem szerződés, hanem a két ország közötti együttműködés irányelveit lefektető szándéknyilatkozat volt. Ez magyarázza a szöveg viszonylagos rövidségét. Tartalmát tekintve megállapodtak a két állam vezetőinek rendszeres találkozásairól, de az együttműködés érintette a külügy, a honvédelem és az oktatás területeit is. A keretszerződést 1988. január 22-én módosították. A szerződésből ösztönzést nyerhetett a jövő, hogy szilárd politikai struktúrákat és valódi piacgazdaságot hozzon létre, amelyek az emberi méltóság tiszteletben tartása, a közjó, szolidaritás és a szubszidiaritás elvei alapján irányítják az európai integrációt.

A 60. évfordulón Emmanuel Macron francia köztársasági elnök és Olaf Scholz német kancellár megerősítette az Élysée-szerződést és felvázolta a két ország jövőjét az Európai Unió keretrendszerében. „Napjainkban, a háború emlékeztet bennünket, hogy a mi nemzedékünkön múlik annak megakadályozása, hogy széthulljon Európa alapító atyáinak az álma. Most ismét biztosítanunk kell, hogy az európaiak következő generációja olyan kontinensen éljen, ahol a béke, a jólét és a szabadság honol.”

A következő nemzedék számára építjük Európánkat – fejtette ki az Élysée-ben megtartott közös francia-német kormányülés előestéjén Macron elnök és Scholz kancellár, egy kizárólag a Le Journal du Dimanche-ban és a Frankfurter Allgemeine Zeitungban megjelentetett közös sajtóközleményben.

„Mi mindannyian ennek a 60 évvel ezelőtti meghatározó pillanatnak vagyunk a gyermekei. Csúpan húsz évvel a Németország által kiprovokált

második világháború borzalmai után a szerződés megkötése egyáltalán nem volt nyilvánvaló – hangsúlyozták közleményükben. *Erkölcsei bátorság kellett ahhoz, hogy lezárjuk a múlt ezen tragikus fejezetét. Ugyanis a fiataloknak a Rajna mindkét partján joguk volt békében élni és szebb jövőt építeni maguknak. Ez a közös sors mára már jóval túlmutat a két országon.*”

Ahhoz, hogy felépítsük Európai Uniónkot a következő generáció számára, hét stratégiai cél elérésén dolgozunk. Ügyelnünk kell arra, hogy Európa még függetlenebb legyen, és rendelkezésére álljanak a nemzetközi rend alakításához szükséges geopolitikai adottságok. Azon stratégia mellett köteleződünk el, amely lehetővé teszi, hogy a világ első, klímasemleges kontinense lehessünk. Szeretnénk, ha a szabad és tisztességes kereskedelem lenne jólétünk sarokköve. **Szeretnénk, hogy az Európai Unió folytassa erőfeszítéseit, hogy világszinten elsődleges termelési és innovációs színtér legyen.** Határozottan fogjuk védelmezni az európai ipari versenyképességet megerősítő stratégia végrehajtását egy olyan európai környezetben, amely ösztönzi a versenyt és az innovációt, mint közös európai értékeket. Meg kell erősítenünk az egységes európai modellt, hogy a gazdasági és társadalmi fejlesztések a zöld átállással karöltve menjenek végbe.

Varga Judit miniszter asszony előadása és a teljes program megtekinthető:

<https://hirtv.hu/ahirtvhirei/varga-judit-az-elysee-szerzodes-peldajava-ontoformajava-valt-az-orszagok-kozotti-egyuttmukodeseknek-2563219>

Kapcsolódó link és a szerződés szövege angolul:

<https://hu.ambafrance.org/Emmanuel-Macron-es-Olaf-Scholz-A-kovetkez%C5%91-nemzedek-szama-ra-epitjuk-Europankat>

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/natosource/text-of-the-elysee-treaty-joint-declaration-of-franco-german-friendship/>

■ A szerződés megerősítése a 60. évfordulón

Szeretnénk fejleszteni Európa társadalmi és pénzügyi normáit, hogy ezzel utat nyissunk a szorosabb összetartozásnak és nagyobb társadalmi egyenlőségnek. Befektetési képességeinknek el kell érnie céljaink és értékeink szintjét, ezért létre kívánjuk hozni a tőkepiaci uniót és a bankuniót. **Európa létezésének valódi okát szeretnénk gyermekeinkre hagyni: a személyes szabadságot, a jogállamiságot, a demokratikus életben való részvételt és az állampolgárok védelmét.** Hatvan évvel az Élysée-szerződés aláírása után **Franciaország és Németország egyetért az Európa jövőjét érintő alapvető kérdésekben. A hatvan évnvi történelem megtanított bennünket arra, hogy semmi sem lehetetlen, ha egységesek maradunk.** ■

Az emlékezés szövetség a múlt, jelen és jövő között

Az emlékezés szövetség a múlt, jelen és jövő között, kötelesség, amellyel az áldozatoknak, önmagunknak és az utánunk jövőknek tartozunk – mondta **Gulyás Gergely** Miniszterelnökséget vezető miniszter a **Kommunista Diktatúrák Áldozatainak Emléknapja** alkalmából, a Terror Háza Múzeumban tartott rendezvényen. A kommunisták nem pusztán az ország szuverenitását számolták fel, hanem tízezernyi honfitársunk élethez való jogát is –, majd hozzátette –, ezért minden évben fel kell idézni mindazt, ami jöváthetetlen módon alakította át és változtatta meg családjaink, nemzetünk, de az egész világ életét.

Rétvári Bence, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára egyebek mellett rámutatott: „a 20. századi kommunista szövegeket most már szívárványos hangszereken szólaltatják meg”, de ugyanúgy véleménydiktatúrára törnek. „Nem kímélik sem a vallást, sem a családot, sem a nemzetet, sem a hagyományokat, sőt még magukat a biológiai törvényszerűségeket sem.”

FOTÓ | BALOGH ZOLTÁN | MTI

■ Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter, Rétvári Bence, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, Áder János volt köztársasági elnök és Dr. Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója (b-j) mécesest helyez el a Terror Háza Múzeum Hősök Falánál 2023. február 25-én

■ Schmidt Mária főigazgató ünnepi beszéde

Dr. Schmidt Mária a Terror Háza Múzeum főigazgatója elmondta, 23 éve emlékeznek meg a kommunista diktatúrák áldozatairól. „Az ő bátorságuk, áldozatuk, tartásuk, erkölcsösségük, kiállásuk az igazság és az emberi méltóság mellett mentette meg a lelkünket, ők alapozták meg azt a szabad Magyarországot, amelyben ma élünk.” Az Országgyűlés 2000-ben nyilvánította **február 25-ét emléknappá**, az első megemlékezés 2001-ben volt. A második emléknapi előestéjén 2002. február 24-én nyitotta meg **Orbán Viktor** miniszterelnök a Terror Háza Múzeumot. Főigazgató asszony beszédében felidézte: „**Ebben az épületben hatalmas erő van**” – mondta a Miniszterelnök a megnyitón. „Az áldozatok, a megaláztatottak, a hozzájuk tartozók, a velük együtt érzők, a nemzet ereje. Visszavágás, törlesztés, bosszú helyett múzeum.

Így is lehet megállapodást kötni a történelemmel. [...] Nem azért kellene az ilyen múzeumok, hogy gyermekeink a félelemtől, a rettegéstől, a megaláztatásról személyes élményeket szerezzenek, hogy megborzosgjanak. Azt szeretnénk, ha a gyermekek úgy nőnének föl Magyarországon, hogy tudják mit álltak ki az előtük járók. Azt szeretnénk, ha gyermekeink megértenék, hogy a szabadságot nem adják ingyen. Azt szeretnénk, hogy a gyermekeink tudják, nehéz küzdelem, súlyos szenvedések árán lett jobbá a világ, amelyben élünk. Szeretnénk, ha sohasem felejtenek el, valakik már korábban meghítelezték számukra a jövőt. Szeretnénk, ha ráébrednének, hogy a béke, a biztonság, a szabadság, a jólét, nem magától értetődő jog, hanem egymást követő nemzedékek kemény munkával felépített teljesítménye.

FOTÓ | TERROR HÁZA MÚZEUM WEBOLDALA |

Szeretnénk, ha világossá válna a gyermekeink számára, csak olyan nemzet polgárai lehetnek szabadok, akik képesek harcolni saját emberi méltóságukért, ha kell.”

A második emléknapi, a múzeum falai közé zártuk a kommunizmust és melléjük csuktuk a náciakat és a nyilasokat is – folytatta Schmidt Mária –, de jutott hely a tettestársaknak és társutasoknak is. Azt hittük örökre megszabadultunk tőlük. Naivak voltunk, mint annyiszor. (...) A múzeum megnyitása után, alig fél évvel, 2002 nyarán a kommunisták örökösai visszatértek a hatalomba és mindjárt ott is maradtak nyolc teljes éven keresztül. (...) Azzal kell szembenéznünk, hogy ez a nap nemcsak a tragikus emlékekről, az áldozatok, a leszármazottak fájdalomáról szól, hanem arról is, hogy miképp tudjuk felnyitni a kortársaink szemét, és ráirányítani arra a veszélyre, amit ezek a régi-új ordas eszmék képviselnek. (...) A kommunista semmivel sem jobbak elődeiknél. (...) Mi, magyarok nem hagyjuk, hogy mások mondják meg, mit és hogyan tegyünk, és hogy elvegyék a szabadságunkat.

Nem fogunk többé senki diktatúrájában élni – mondta Schmidt Mária főigazgató – utalva a nemzetközi baloldali liberális erők erőfeszítéseire – hangsúlyozva: vannak, akik ma a gondolat diktatúráját akarják kiépíteni, miközben nosztalgiával tekintenek a kommunizmusra. A világnak tudnia kell, a nyugat-európaiak számára pedig befogadható válósággá kell válnának azok a borzalomok, amelyek a Vasfüggönytől keletre történtek. Dr. Schmidt Mária emlékeztetett, hogy a magyar embereknek mind a náci, mind pedig a kommunista diktatúrákat el kellett szenvedniük.

■ Fényfestés a Terror Háza Múzeum falain

Hadd idézzünk Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter MOBA elnök egy korábbi, kapcsolódó írásából:

„A nyugati társadalmak felszabadultak a szörnyű második világháború után, kaptak Marshall-segélyt, lehetőséget a demokráciára és élhették a világukat. Mi mit kaptunk? Egy-másfél év kivételével kökemény diktatúrát, Rákosi-korszakot, katonai megszállást és közben fizethettük a jövátételt a Szovjetunióknak. Micsoda különbség! Mi '56-ban a világ legnagyobb hatalma ellen fogtunk fegyvert, nyugaton a hős magyarokról írnak, ám senki nem segített nekünk. Egy massachusettsi szenátor 1957. október 23-án képletesen átadta a Szabadság-díjat a pesti srácoknak, s felhívta erre a figyelmet. John F. Kennedynak hívták. Aztán kiengedtünk a kelet-németeket, ezzel kilöktük az első téglát a berlini falból. Történelmi távlatból kell szemlélni, elemezni a mai történéseket is. A múltat eltörlőni nem lehet – miközben természetesen nem szabad újra elkövetni a korábbi hibáinkat, és meg kell követelni azokat, akik ellen bűnöket követtünk el.”

Az Andrassy út 60. századi történelmünk öszszetett szimbólumaként ma olyan múzeum, amely méltó emléket állít a nyilas és a kommunista terror áldozatainak. Nevükön nevezi a tetteseket és bemutatja a 20. századi totális diktatúrák emberellenes bűneit. A II. világháború alatt befészkeltek magukat a nyilasok, a „**Hűség Házának**” pincéjében több száz zsidó honfitársunkat kínozták meg.

A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja 2023. programja:

https://www.youtube.com/watch?v=E-d_71YukSw&ab_channel=TerrorH%C3%A1zaM%C3%BAzeum

Terror Háza Múzeum image-film: https://www.youtube.com/watch?v=_SJIQoTsLyY

Kapcsolódó tartalmak:

<https://hungarytoday.hu/victims-of-communist-dictatorships-remembered/>

<https://ungarnheute.hu/news/ein-gespenst-geht-um-in-europa-kommunismus-2-0-98648/>

1945 után a szovjetekkel együtt érkező magyar kommunisták rendezkedtek be, hogy a „párt ökleként” emlegetett ÁVO/ÁVH osztályalapon döntse el, ki tekinthető barátoknak és ki ellenségnek. Az épület az 1956. október 23-i forradalom és szabadságharc után lélegezhetett fel, ám addigra tengernyi kín és szenvedés itta be magát a falaiba. A múzeum ezt a *genius loci*-hozta felszínre, megrendítő emlékhellyé változtatva az épületet. Nyitása után a **Terror Háza Múzeum** első éve küzdelemmel telt el, a 2002-es választások után az is kérdéses volt, hogy ebben a formában megmaradhat-e a múzeum. Az elmúlt két évtized, a több, mint hétmillió látogató egyértelműen bizonyította, hogy az emberek szükségesnek tartják az emlékezés ezen formáját, a tárlatok megtekintésakor szembesülnek igazán a múlt fájdalmas, kegyetlen és sötét borzalmaival. A Terror Háza Múzeum tevékenységét számos kiállítása, konferencia, megemlékezés és kiadvány fémjelzi, a múzeum irányítása és csapata hiánypótló munkát végzett. **Tisztelettel gratulálunk Dr. Schmidt Mária főigazgatónak a Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal polgári tagozat kitüntetéséhez, amelyben idén március 15-én részesült.** ■

FOTÓ | BALOGH ZOLTÁN | MTI

Egy nemzet ereje a kiművelt emberfők sokaságában rejlik

FOTÓ | LEMMER LÁSZLÓ

■ Marton Éva világhírű operaénekes, a Magyarország Barátai Alapítvány egyik Alapítója, a Kossuth- és Széchenyi-díjakat odaítélő Bizottság tagja

A hogy eredetileg Gróf Széchenyi István Hitel című művében írta: A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma. Március idusa nemcsak a márciusi ifjakra való emlékezésről, hanem az örömről, a rangos kitüntetésekben részesültek előtti tisztelgésről is szól.

„Az Önök munkássága, teljesítménye a magyar elme, szellem és lélek dicsérete. Tudományos eredményeik, művészi alkotásaik, közéleti szolgálatuk mögött ott munkál a hazájuk iránt érzett hűség szeretet.

■ A Parlament kupolacsarnoka 2023. március 14-én

Büszkén tekintünk Önökre, és hálásak vagyunk azért, hogy szakmai rangot, hírnevet szereztek nem csak maguknak, családjaiknak, de nekünk, az egész magyar nemzetnek. És van megköszönnivalónk azoknak is, akik Önök mellett, Önök mögött állnak. Az Önöket újtukra indító szülőknél, a támogató és sokat tűrő társaknak, a megértő gyerekeknek. Rájuk is hálával tekintünk, hiszen az ő segítségük nélkül aligha lenne Önök mögött ilyen teljesítmény. *Köszönjük!* – fogalmazott Novák Katalin köztársasági elnök asszony, a Kossuth- és Széchenyi-díjak, valamint a Magyar Érdemrend kitüntetései átadásán a Parlament kupolacsarnokában, 2023. március 14-én, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 175. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen.

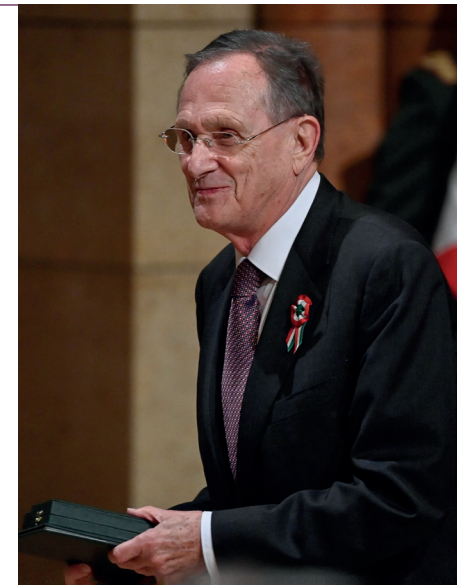

A Magyarország Barátai Alapítvány szeretettel és büszkén gratulál Prof. Dr. Kocsis Károly úrnak, a Kuratórium tagjának, geográfusnak intézet-igazgató egyetemi tanárnak, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, akit Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása, különösen a nemzetközileg is jelentős geográfiai-kartográfiai gyűjtemény, a Magyarország Nemzeti Atlaszának megalkotása és kiadása érdekében, illetve a társadalomföldrajz területén végzett, Kárpát-medencei szemléletű kutatói és oktatói tevékenysége elismeréseként **Széchenyi-díjjal** tüntettek ki. A Széchenyi-díj az egyik legmagasabb magyar állami kitüntetés, amely 1990 óta szolgál a tudományos élet kiemelkedő képviselőinek elismerésére.

FOTÓK | LILLYÉS ZOLTÁN | IMTI

■ Prof. Dr. Kocsis Károly és Prof. Dr. Szapáry György 2023. március 14.-én a Parlament kupolacsarnokában

Öszinte elismeréssel és szeretettel gratulálunk Prof. Dr. Szapáry György úrnak a Magyarország Barátai Alapítvány tagjának, közgazdásznak, a Magyar Nemzeti Bank elnöki főtanácsadójának és korábbi alelnökének, a Budapesti Corvinus Egyetem címzetes professzorának, Magyarország korábbi washingtoni nagykövetének, aki a **Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozata** kitüntetést kapta a közgazdaság-tudomány és a diplomácia területén egyaránt kimagasló és értékteremtő életútja elismeréseként.

A kitüntetéseket Novák Katalin köztársasági elnök asszony, Orbán Viktor miniszterelnök úr és Kövér László úr az Országgyűlés elnöke adta át.

A Magyarország Barátai Alapítvány számára fontos vonatkozás, hogy a Kossuth- és Széchenyi-díjakat odaítélő Bizottság tagjai között foglal helyet egyik Alapítónk **Marton Éva asszony**, világhírű operaénekes, a legtöbbet díjazott művész a magyar opera világában.

A tiztagú testület összetételében változás, hogy Balázs János Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zongoraművész, érdemes művész, a Cziffra György Fesztivál alapítója és művészeti vezetője első alkalommal vett részt a Bizottság munkájában. ■

■ Novák Katalin köztársasági elnök beszédet mond

A New York Times háromszor választotta az év énekesének, művészeének. A Kossuth és a Bartók-Pásztory díj mellett a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetés tulajdonosa, a Szent István Rend, a Corvin-lánc és a Prima Primissima-díj birtokosa, a Nemzet Művésze, 2017-ben a Kennedy Center Művészeti Arany Medáljával tüntették ki.

Minden évben Orbán Viktor miniszterelnök kéri fel a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság tagjait, neves művészeket, tudósokat, a gazdasági élet vezetőit, hogy véleményezzék a két díjra tett személyi javaslatokat.

■ A kitüntetettek Orbán Viktor miniszterelnök, Novák Katalin köztársasági elnök és Kövér László, az Országgyűlés elnöke (első sor közepe b-j) társaságában az ünnepségen, a Parlament fülépcsőjén

Kapcsolódó tartalmak:

<https://marcius15.kormany.hu/allami-kituntetesek-2023>

Ajánljuk szíves figyelmükbe a magazin-e 2022 őszi számát, amelyben bemutattuk Dr. Kocsis Károly urat és az általa vezetett nagyszabású projektet, Magyarország Nemzeti Atlaszát.

Az idő igaz, s eldönti ami nem az¹

Mi köti össze Magyarország Baráit az öt földrészen és Petőfi Sándor magyar költőt, forradalmárt, a 200 éve született nemzeti hőst? Egyértelműen a hazaszeretet.

Tied vagyok, tied, hazám! E szív, e lélek; Kit szeretnék, ha tégedet Nem szeretnék? (Lantom, kardom...)

Rövid élete alatt Petőfi több mint ezer verset írt. „Aki magyarul azt mondja: költő – mindenekelőtt Petőfire gondol. Példakép és mérce. A róla írt kritikák, cikkek, tanulmányok könyvtárat tesznek ki, és minden korban új szempontokból, új mondani-valókat tesznek hozzá a hagyományhoz. Verseinek egy része nemcsak közismert, de olyan népdallá vált, amelyről sokan azt sem tudják, hogy Petőfi írta, holott mindig is ismerték. **Nem lehet úgy magyarul élni, hogy az ember ne tudja kívülről a Petőfi-versek számos sorát.** S mindehhez ő a legvilágíróbb magyar költő.” – írta Hegedűs Géza író, költő, egyetemi tanár.

Életének részletei legalább oly ismertek, mint a versei. Ki ne tudná, hogy az 1823-ra virradó szilveszter éjszakán született, hogy eredetileg Petrovics Sándornak hívták és mindössze 26 évet élt. Ki ne hallott volna vándorszínészi próbálkozásairól, a pápai kolégiumi évekről, melyek alatt felvette a Petőfi nevet, Arany Jánoshoz fűződő örök barátságról, és lángoló szereleméről Szendrey Júlia iránt, mely elhozta költészetének fénykorát. Viharos házasságukból az eldobott özvegyi fátoly és fiúk Petőfi Zoltán maradt, aki épp kilenc hónappal a forradalom és szabadságharc kirobbanása (1848. március 15.) után, december 15-én született Debrecenben. 21 évet élt.

1848 forradalma elválaszthatatlan Petőfitől, a márciusi ifjak vezérével. Március 13-án megírta a **Nemzeti dalt**, március 14-én összeállították a 12 pontot és a bécsi forradalom hírére, az eredetileg március 19.-re tervezett nemzetgyűlést, előre hozták négy nappal. **1848. március 15.** a pesti forradalom és egyben Petőfi napja.

Bal oldali kép az egyetlen Petőfi-dagerrotípiá, amelyet Petőfi barátja, Egressy Gábor színész 1844–45 körül készített Petőfi lakásán. „Petőfit is rávette egyetlen egyszer a pózra, de többször nem állt kötélnek.” – emlékezett vissza Egressy Ákos, a színész fia. Az 1870-es évekre már nagyon rossz állapotba került a kép. Ekkor készült egy javított, átrajzolt másolat, amelyet Klósz György alkotott. A Petőfi Társaság közlönyében, a Koszoru 1879. évi 1. számában közölték a 4. oldalon, Kertbeny Károly Petőfi arcképeiről című írásának illusztrációjaként (jobb oldali fotó). Az eredeti felvételt a Petőfi Irodalmi Múzeumban őrzik, amelyet az 1876-ban alapított Petőfi Társaság hozott létre. A társaság első elnöke Jókai Mór, utolsó elnöke 1944-ben Korniss Gyula volt.

„Ezt a napot Petőfi napjának nevezze a magyar nép; mert ezt a napot ő állítá meg az égen, hogy alatta végigküzdhesse a nemzet hosszúra nyúlt harcát szabadsága ellenségeivel” – emlékezett Jókai Mór író, a márciusi ifjak egyike. Petőfi Sándor 1849. július 31-én a Segesvár melletti csatában esett el. Felesége Júlia, az oly sok normát áthágó nő 1868. szeptember 6-án, 39 évesen hunyt el.

„Jobban, egyre jobban szeretem, búsabban és irigyebben e darabos, e vad, e mennyei nagyságos suhancot. Nincs egyetlen jó arcképe sem, de én látom az ő lázas, paraszti, sovány, fiatal arcát ébren és álmomban. És esküszöm, hogy jól látom, jobban, mint Jókai ibolya-szemei s jobban, mint Barabás Miklós - önmagamnak. (...) Aranyos, csúnya, diákos magyar Apolló, szilaj, nagy gyermek, egy őszinteség-Etna, mely nem tud úgy haragudni s tombolva rombolni, hogy ez neki ne fájjon legfájóbban. Egy osztályozhatatlan valaki, egy Petőfi, aki annyira sem vitte, hogy azért szeressék, amit ő szeretett. Szeretett: ez a gyűlölködő, okvetetlenkedő, nyugtalan, rossz fiú **szeretett eleddig leghatalmasabban szeretni Magyarországon.** Gyilkolt a szeretetével, s mert önmagát is érdemesen tudta nagyon-nagyon hevesen szeretni, mérszárszékre vitte önmagát. *„Bátran és kérlelhetetlenül kimondott meggyőződésének inkább leszek mártírja, hogyszem gyávasággal vádolhassam magamat.*

Mert én önmagammal akarok békében élni s nem a világgal.” Milyen felségesen képzelte el a tengert s még csak tengert sem láthatott soha. – írta Ady Endre *„Petőfi nem alkuszik”* című művében.

Lapok Petőfi Sándor naplójából 1848. április 19-i bejegyzéssel:

„*Lehetnek ékeőbb, nagyszerű lantok és tollak, mint az enyém, de szeplőlenebbek nincsenek, mert soha lantomnak egy hangját, tollamnak egy vonását sem adtam bérbe senkinek; énekeltem és írtam azt, mire lelkem istene ösztönzött, lelkem istene pedig a szabadság. Az utókor mondhatja rólam, hogy rossz poéta voltam, de azt is fogja mondani, hogy szigorú erkölcsű ember valék, ami egyszóval annyi, mint republikánus, mert a republikának nem az a fő jel-szava, hogy „le a királlyal!”, hanem a „tisztá erkölcs!” (...) hiszem, hogy fokként fejlődik a világszellem, látom, mikép fejlődik, látom az utat, melyen megy. Ő lassan lép, minden száz vagy néha ezer esztendőben tesz egy lépést, de miért sietne, hiszen ráér, mert övé az örökkévalóság.*

■ A Nemzeti dal rendhagyó módon röplapként látott napvilágot Landerer és Heckenast pesti nyomdájában, amelyen Petőfi Sándor kézírásával a következő olvasható: *„Az 1848diki március 15kén kivívott sajtószabadság után lejelőször nyomtatott példány, s így a magyar szabadság első lélekezete. Petőfi Sándor”*

Kapcsolódó tartalmak:

<https://pim.hu/hu/kiallitas/kolto-lenni-vagy-nem-lenni>
<https://hungarytoday.hu/hungarys-national-poet-sandor-petofi-born-200-years-ago/>
<https://ungarnheute.hu/news/ungarns-nationaldichter-sandor-petofi-wurde-vor-200-jahren-geboren-50172/>
https://www.youtube.com/watch?v=v14NHSuMip4&t=13s&ab_channel=Magyarorsz%C3%A1gKorrm%C3%A1nya
https://www.tiktok.com/@urbanverbunk/video/7210857816557489414?_t=8alnaxDIY4E&_r=1

Most újra emeli lábát, hogy egyet lépjen a monarchiából a respublikába... követem dicsőséges nyomdokát.”

Éljen a magyar szabadság! Éljen a Haza! ■

■ Beszédet mondott Csák János kulturális és innovációs miniszter az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 175. évfordulóján, 2023. március 15.-én

■ Ünnepi megemlékezés és műsor a Magyar Nemzeti Múzeum előtt

Nemzeti dal.

Talpra, magyar, hi a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, választatok! —
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Karthoztak ösapatunk,
Kik szabadon éltek hállok,
Szolgaföldben nem nyugtalnak
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonasi bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Ritnek drágább rongy élete.
Mint a haza besselője.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Pényesebb a' linczöld a' kard,
Jobban ékesíti a' kard,
És mi még is linczot hordtunk!
Ide vedel, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A magyar név megint szép lesz,
Műltö régi nagy bírhöz,
Mik' rí kentek a' szavadok,
Lemossuk a' gyalázatot.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol sirjaink domboralnak,
Unokánk leborulnak,
És állo mindég mellett
Hondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor.

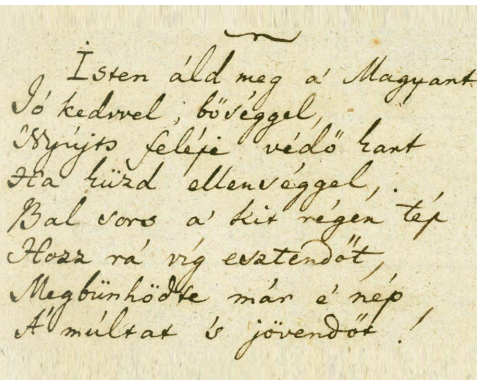
Ma 1848. március 15-én készítették a Petőfi Sándor arcképét, amelyet a Magyar Nemzeti Múzeum őriz.

A magyar népvivatáros századaiból

200 éves a magyar Himnusz

„Ha megszólalt a *Himnusz*, ha elkezdte Isten áldani a magyart, jó kedvvel, bőséggel, föl kellett állni, például válogatottmeccs-közvetítéskor; édesapám komor ünnepélyességgel fölemelkedett, fiai minden egyes alkalommal mintha ellenálltak volna, mindenestre megvárták, míg édesapám a szigorúság és ingerültség határán hátrapillant, s csupán ekkor tápáskodtak föl. Ellenséhhéggel, kábé ekkor. És arckat vágtnak, ügyelve, hogy édesapám ne vegye észre. Ha ilyenkor megszólalt a telefon, felforr a tea-víz, azt édesapám fiai igazuk igazolásaként látták. A Himnusz kiemeli az embert a napból, az öröklét időtlenségébe emeli.”¹

A himnusz (dicsőítő, magasztaló ének) a görög eredetű kifejezés (hümnozsz) latinus változata (hymnus), a vallásos költészet egyik legrégebbi, imaszerű, lírai műfaja, amely az ősi kultúrákban mindenhol fellelhető. A magyarságnak a 19. századig nem volt önálló nemzeti himnusza, a katolikusoknak és a reformátusoknak saját néphimnuszuk volt.

■ Kölcsey Ferenc (1790–1838), Franz Eybl litográfiáján

Beszéljük a mindenki más számára érthetetlen nyelvünket. Írjuk a mások számára hozzáférhetetlen mélységű és magasságú irodalmunkat, és mások számára követhetetlen észjárással navigáljuk hazánkat az európai hullámverésben. **Magyarország ugyanúgy, mint kétszáz éve, a Himnusz születésének napján még mindig magyar ország.** – mondta Orbán Viktor miniszterelnök ünnepi beszédében 2023. január 22-én Szatmárcséken.

FOTÓ | MTI / MINISZTERELNÖKI SAJTÓIRODA | BENKÓ VIVÉNY GHER

„Isten, áldd meg a magyart!” ■

■ Orbán Viktor miniszterelnök ünnepi beszéde a Himnusz 200. évfordulóján tartott ökumenikus istentiszteleten a szatmárcsekei református templomban

Kapcsolódó tartalmak:

<https://2015-2022.miniszterelnok.hu/magyarorszag-meg-mindig-magyar-oroszag/>
https://www.youtube.com/watch?v=yvOu3c6Hx-h0&t=13s&ab_channel=M1-H%C3%AD-rad%C3%B3

A Szabadság és a Feltámadás ünnepe

„A Szabadság ünnepe, a Peszách, a zsidóság legnagyobb ünnepe; a Húsvét, Jézus feltámadása a keresztényeké. Az Ószövetség szerint Isten a zsidóságot a rabságtól, az Újszövetség szerint pedig az embert a haláltól és a bűntől szabadította meg. A két ünnep időbeli közel esése közös eredetre utal, és ami ennél is lényegesebb, e közös hagyomány megismerése közös gondolkodásra, egymás megértésére készítet, sőt egymás elfogadására nevel. Ez különösen fontos, amikor az elmúlt évtizedekben nemzedékek nőttek fel anélkül, hogy az európai civilizáció alapjául szolgáló zsidó-keresztény kultúráról hitelesen halottak volna. A Szabadság ünnepén, a Feltámadás ünnepén is meg kell osztani az emberekkel azokat az erkölcsi tanulságokat, amelyeket korunk modern társadalma sem nélkülözhet.” (részlet Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter: „A tudás hidjai” című kötetéből)

FOTÓ | BALÁZS ATTILA | MTI

■ Michael Wallace Banach apostoli nuncius megáldja Pócspeletriben a kommunista terror áldozatai emlékére emelt gólgotai szoborcsoportot, melynek alkotója Bíró Lajos Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész

A Húsvétot, amely a tavasz eljövetele is, a Hold állásától függően március vagy április hónapban tartjuk. Az első niceai zsinat 325-ben határozta meg, hogy az egyház tagjai a Húsvétot egy meghatározott vasárnapon ünnepeljék, ám csak a 6. században alkotta meg Dionysius Exiguus az eljárást, amely azóta is a Húsvét pontos időpontjának kiszámítási alapja.

Örömteli esemény elé néz Húsvét után pár héttel Magyarország, az Apostoli Szentzsék, Novák Katalin köztársasági elnök és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) bejelentése szerint Ferenc pápa magyarországi apostoli látogatására 2023. április 28–30. között kerül sor Budapesten.

Az apostoli út számos fontos találkozával és szép helyszíneken zajlik majd. Az utolsó napon a Szentatya vezetésével a Kossuth téren kerül sor ünnepi szentmise bemutatására. Ahogy Erdő Péter bíboros úr, esztergomi-budapesti érsek fogalmazott visszaemlékezve a két évvel ezelőtti Eucharisztikus Világkongresszusra, ahol a Szentatya ünnepi homíliája zárta a katolikus világeseemény szentmiséjét: „Meggyőződés, hogy a közösen ünnepelt szentmise Szent Péter utódának vezetésével a kegyelem pillanata volt. Krisztus földi helytartója vezetett bennünket a szentmisében, ott voltunk az oltár körül vele, az Eucharisziában jelen lévő Jézus Krisztussal a középpontban(...) Bizom benne, hogy Ferenc pápa vezetésével Egyházunknak ezt az

■ Erdő Péter bíboros, esztergomi-budapesti érsek (b) és Veres András győri megyés püspök, az MKPK elnöke Ferenc pápa áprilisi magyarországi apostoli útjának részleteiről beszél a (MKPK) fővárosi székházában 2023. március 1-jén

egységét és Jézus megtapasztalt jelenlétét különös erővel élhetjük újra át a mostani apostoli út során.”

Erdő Péter bíboros úr és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia közösen fogalmazott imaszöveget tett közzé, mint a lelki készület formáját, Ferenc pápa közelgő látogatása alkalmából.

Áldott Húsvétot, kellemes ünnepeket kívánunk minden kedves Olvasónknak! ■

Kapcsolódó link: imádság Ferenc pápa magyarországi látogatására készülő.

<https://katolikus.hu/cikk/imadsag-ferenc-pa-magyarorszag-latogatasara-keszulve>

¹ Esterházy Péter: *Harmonia caelestis*, Magvető, 2000, 49–50.

¹ Dionysius Exiguus (Dobruzdza, 470 körül – Róma, 544 körül) latin keresztény író, elsősorban a kronológia területén végzett vizsgálataival vált híressé. Ő volt az első személy, aki Jézus Krisztus születésének feltételezett időpontjától számította az éveket.

*„Magyarnak lenni:
büszke gyönyörűség!”*

*(Sajó Sándor,
Magyarnak lenni 1919)*

„To be Hungarian: proud delight!” (poem by Sándor Sajó, Magyarnak lenni 1919)

magazinE

2023. tavasz
XI. évfolyam 1. szám

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Felelős kiadó: Magyarország Barátai Alapítvány

Elnök: Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter

www.friendsofhungary.hu

Levelezési cím: 1122 Budapest, Széll Kálmán tér 14.

e-mail: office@friendsofhungary.hu

<https://www.facebook.com/friendsofhungary/>

https://www.instagram.com/hungarytoday_ungarnheute/

**HUNGARY
today**

<http://hungarytoday.hu/>

**UNGARN
heute**

<http://ungarnheute.hu/>

Szerkesztette és írta: Merkler-Szántó Judit

Grafika és tipográfia: Marczali Ágnes